

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON-MANO főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Tizenötezer nagyvárad polgár,

kétszáz utca és több mint kétezer ház.

Az utcák csak annyiban utca, hogy össze-vissza épített roskadozó viskók között porfellegben uszó, vagy feneketlen sártengert alkotó tekervényes labirintusok és sikátorok. A házakat csak jóakarattal lehet háznak nevezni. Sárból, paticsból készül, nedves falu, rossz levegőjűt, tulzsufolt nyomor-tanyák, valóságos laboratóriumai a különböző bacillusoknak.

Nagyvárad város tanácsa most fedezi fel ezeket az új hatalmas kilométerekre terjedő városrészeket. Tudtak eddig is róluk, megtűrték, bosszankodással gondoltak rájuk és félve gondoltak arra az időre, amikor meg fognak szólni.

A tanácsos urak előtt most felfedező utjuk alkalmával megszólaltak ezek „a telepek”. Nagyon jellemző ez az elnevezés. Tulzás volna városrészeknek nevezni, mert inkább hasonlítanak a vad nyugat romantikus taboraihoz, amelyekről most már csak kalandos amerikai regényekben lehet olvasni. Ezek a telepek azonban itt vannak közelünkben, élnek, elni akarnak követelik jogukat, amelyek minden egyes városi polgárt egyformán illetnek meg. Az évtizedeken át lakásínség hajótörött menekültejei ezek a telepesek, akik a szenvedésnek, a nyomornak, az elhanyagoltságnak olyan tüneteit tarták föl a tanácsos urak előtt, amilyenekre még ők sem számítottak. Tizenötezer nagyvárad polgár, kétszáz névtelen utca és több mint kétezer szám nélküli ház sorsa szakad most egyszerre a város nyakára. Emberiéleti feladat lesz ennek a problémának a megoldása, amely minden márványtáblánál maradandóbban örökíti meg a nyolc év óta tartó ellenőrzés nélküli közigazgatás dicstelen emlékét.

A probléma azonban égető és a megoldás nem késlekedhetik. A városi tanács, amelyben a szociálisták is képviselve vannak, egy pillanatig sem tűrhetik tovább ezt a lehetetlen helyzetet, amelyet még magunk sem tudjuk, hogy hogyan, de a legsürgősebben orvosolni kell.

A forrongó Balkán

Ujból lázadznak a mirditák

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik, hogy Északalbániában a mirditák körében új fölkelés tört ki.

A lázadás hírére kormánycsapatokat koncentráltak, amelyek felvették a harcot a fölkelőkkel.

Berlini távirat szerint az Albániában kitört nagyarányú forradalmi mozgalmat a katolikus vallású mirdita törzsek indították meg, amelyeknek célja a mostani rezsim megbuktatása.

A fölkelő csapatok Tirana felé vonulnak.

Lengyelország nem lép be a kis entente-ba

Varsóból jelentik:

A lengyel kormány félhivatalos lapja foglalkozik Pilsudszky marsall külpolitikájával és megállapítja, hogy a tábornagy egyelőre semmiképe komolyabb külpolitikai akcióra nem készül.

Leszögezi a félhivatalos nyilatkozat, hogy

a lengyel politika azidőszent Németség felé orientálódik, és Lengyelország — legalább is egyelőre — semmiképe nem lép be a kis entente-ba.

Muzeumba kerülnek

a hamis frankok és a frank-klissék

Budapestről jelentik:

A büntetőtörvényszéken tegnap játszódtott le a vádirat frankhamisítási pör utolsó aktsza.

Megjelent a törvényszék elnökénél dr. Auer Pál, a francia Nemzeti Bank budapesti ügyésze és

hivatalosan átvette a frankpör bűnjelait: a négy klissé és az összes hamis bankjegyet.

Dr. Auer a bűnjelket a budapesti francia konzulátusra vitte, ahonnan Párisba szállítják és a Banque de France muzeumban helyezik el őket.

Döntőbiróság elé kerül a belga-kinai viszály

Brüsszelből jelentik: A kínai követ-kormány nevében tegnap jegyzéket nyújtott át a belga külügyminiszternek, amely szerint a kínai kormány nem hajlandó nemzetközi döntőbiróság elé terjesz-

teni a kölcsönösségi szerződésnek kínai részről történt felmondásából támadt belga-kinai viszonyt. A belga kormány ezért az ügyet egyoldalúan terjeszti a hágai döntőbiróság elé.

Agyonlőtték Pilsudszky marsallt?

Cáfolják a merénylet híreit

Egy csernovici távirat szerint vasárnap Varsóban merényletet követtek el Pilsudszky ellen, aki nyomban meghalt.

Tekintettel arra, hogy a Lemberg—bukaresti vonalon

telefonzavar van, a hírt nem lehet megerősíteni.

A külügyminiszteriumban és a bukaresti lengyel követségen semmit sem tudnak a merényletről.

Móricz Zsigmond Nagyváradon

Móricz Zsigmond, aki ma kétségtelenül a magyar regényírás legelsőrangú tekintélyei között foglal helyet, a jövő hónap folyamán vendégünk lesz. A nagy író legutóbb Csehszlovákiában pompásan sikerült felolvasó körutat tartott. Meglátogatta az összes magyar jellegű városokat és mindenütt valóságos ünnepeket keltett. Felolvasásai a csehszlovákiai széttárgolt magyarság körében igazi szenzációt keltettek, mert minden világnézet és politikai különbség nélkül egybeolvadtak a magyar társadalmat.

A csehszlovákiai út után Móricz Zsigmond elhatározta, hogy hasonló körútra indul Romániában is. Erdély különösen szívügye ennek a zseniális írónak, mert a legnagyobb sikerű regénye, amely vetekedik a magyar klasszikus művekkel, a Tündérvár, Erdélyben játszódik le. E regény második részének megírásához a helyszínen akar adatokat szerezn. Móricz Zsigmond és főképen ezért készül Erdélybe, ahova számos emlék fűzi és ahol sok régi jó barátja és személyes tisztelője van.

Természetes, hogy erdélyi körúta alkalmával elsősorban Nagyváradon tart felolvasást Móricz Zsigmond, mert ezt a várost még mindig kulturális központnak tartja és tiszteli azokat az irdalmi hagyományokat, amelyek Nagyváradon még nem is olyan régen irdalmi város nivójára emelték.

Nagyváradon felolvasást tart a zseniális író és innen Kolozsvárra, Marosvásárhelyre, Brassóba és Aradra is megy, ahol szintén felolvasó pódiumokon jelenik meg. A szükséges hatósági engedélyeket most szerzi be és reméljük, hogy a legközelebbi hetekben részesei leszünk a kivételes irdalmi eseménynek. Móricz Zsigmond látogatásának.

A Gojdu-liceumot is bezárták a járvány miatt

Megemlékeztünk arról, hogy az Oltea Doamna leánygimnáziumot és az állami leánypolgárit több napra bezárták azért, mert a növendékek közt több tifusz és skarlátmegbetegedés történt. Az előadásokat még mindezekig nem kezdték meg, sőt tegnap a Gojdu-liceumban is megszűnt a tanítás. Az intézetet egyelőre három napra zárták be. Addig a helyiségeket fertőtlenítik.

Szabolcska Mihály az antiszemitizmusról

„A cégéres antiszemita mondások épp annyi alappal bírnak, mintha valaki azt mondaná, hogy minden szőke ember gazember”

Szabolcska Mihály temesvári ref. esperes, az ismert nevű költőt pár nap előtt egy újság antiszemitizmussal vádolta meg.

A költő-pap erre a méltatlan vádra hosszú nyilatkozattal felelt, amelyből a következő érdekes részleteket közöljük:

— Mindenekelőtt megállapítom, hogy

az antiszemitizmus csak buta és korlátolt emberek tulajdonsága lehet,

Kivéve, ha valaki üzletszerűleg, mesterség gyanánt, számításból írja zászlajára és foglalkozik vele. Nincs se jelleg, se tulajdonság, se ítélet, se vád a világon, amit a legnagyobb abszurdum nélkül általánosítani lehetne. Azok a hírhedt, cégéres mondások az antiszemita heccek idejéből éppen olyan igazak és

épp annyi alappal bírnak, mint ha valaki azt mondaná, hogy minden szőke ember gazember.

És ezt azzal sem lehet alátámasztani, hogy az illetőt már sokszor rászédtek és becsapták és a rászédő mindannyiszor szőke volt. Szóval nevetség és ostoba minden általánosítás, akár faji, nemzeti, vallási, vagy erkölcsi jellegéről van szó.

— De nagytiszteletű uram harcai a Nyugattal?

Szent igaz, hogy nemcsak a Nyugattal de az egész ugynevezett modern irodalommal évtizedeken át hadilábon állottam, sőt ma sem tartom azt kilencedrészében egyébnek, mint irodalmi eltévelyedésnek. Ez a harc azonban ezer mértföldnyire volt mindig az antiszemitizmustól.

— Az irodalmi hadakozásokban már csak azért sem lehetett antiszemitizmus az én részemről, mert hiszen ebben a

moderneskedésben jórészt református emberek, Ady Endre, Móricz Zsigmond, Schöpflin Aladár vitték a főszerepet.

Azokat persze, kik távolról nézték ezeket az irodalmi hadakozásokat és csak a látszat után ítélték, ez a látszat könnyen félrevezethette.

— Ha már az antiszemitizmusnál tartunk, nagytiszteletű uram, hadd kerüljön szóba itt a numerus clausus is. Mi erről a véleménye?

Szabolcska Mihály nem sokat gondolkodik, hanem így felel:

— Numerus clausus. Nem értem.

A numerus clausus ellenkezik a magyar lélekkel, a magyar törvények a legliberális-

sabb, legtisztább és legembariassebb törvények közé tartoztak. Hogy most numerus clausus van, nem értem. — Bíró fiam, amikor Budapestről hazajött, magyarázta nekem váltig, de megmagyarázni nem tudta.

— Milyen arányúnak látja nagytiszteletű uram azt a részt, mellyel a zsidók a magyar irodalom fejlődéséhez és gazdagodásához hozzájárultak?

Falk Miksa zsidó volt és ő fordította felénk néhai Erzsébet királyné szerezét. Ő ajánlotta neki Jókait és ennek a nagy írónak révén szerette meg a néhai királyné a magyar népet. Dóczy Lajos, Kiss József, Agai Adolf mind kiváló írók és kitűnő magyar emberek voltak.

Ha elvonnák a magyar tudományos irodalmából azt, ami

A szalontai liceumban nem lesz magyar szekció

Még hónapokkal ezelőtt Bota György, nagyváradi tankerületi főigazgató felterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszterumhoz, javasolva, hogy a szalontai állami liceum magyar szekcióját állítsák újból vissza. Rámutatott Bota György a felterjesztésben arra, hogy magának Szalontának egészen, a környékbeli községeknek pedig jórészt magyar lakossága van, tehát a magyar szekció felállítására jogos és indokolt.

Az áruló zsebkendő

A bukaresti korcsmáros és felesége gyilkosainak nyomában

Az Estilap bukaresti jelentések nyomán több ízben foglalkozott azzal a borzalmas gyilkossággal, amelynek két héttel ezelőtt áldozatul esett Bukarest egyik forgalmas útján, a Calea Dădăstii Rosch nevű korcsmáros és felesége. A korcsmárost és feleségét meggyilkolták ismeretlen tettesek, akik után bűnjeiként egy orosz nevekkel hímzett zsebkendő maradt a korcsmárosban. A zsebkendőt felényképezték és az Universulban ezt a fényképet leközölték. E kép nyomán a kisenevi sziguranca megállapította, hogy a zsebkendőre Mariora, Nadezsda és Agapia Vieru — három kisenevi nővér neve van hímzve. A három nővér közül kettőt — Agapiát és Nadezsdát — letartóztatták. Mindkettőnek ismert múltja van és a börtönöknek régi lakói.

Amikor Agapia Vierunak megmutatták a zsebkendőt, ez kijelentette, hogy a zsebkendőt ő hímzette és ajándékkul adta Mariora nevére, akinek férjét Vasile Romanovicinak hívják Romanovici, feleségével együtt sokat ült börtönben. Kisenevben és több rendbeli lopás és betörés vétségéért büntetve voltak.

Agapia Vieru elmondotta, hogy nővére, Romanoviciné már régebben Bukarestben él, mint szolgál-

zsidóknak műve, hát bizony ez az irodalom megfoghatkozna.

All ez a szépirodalomra is, de itt azzal a különbséggel, hogy a szépirodalom meg is tisztulna, mert nem lehet tagadni, hogy a materialista irányzatot ők vitték bele a magyar irodalomba. Röviden,

a magyar zsidók nem érdemelték azt az elbánást, amiben Magyarországon volt részük.

Én egyénileg is szeretem a zsidókat. Fiatalágomban legjobb barátaim zsidók voltak. Mikor Temesvárra jöttem, legelőször egy zsidó emberrel barátkoztam össze Lendvai Miklóssal, aki testi-lelki jóbarátom lett. Barátaim voltak Agai Adolf, Bakonyi Samu és Kiss József is. Ki merem én mondani azt is, hogy

a zsidót éppen olyan magyar embernek tartom, mint önmagammat.

A közoktatásügyi miniszterium most küldött választ erre az előterjesztésre.

A válasz: elutasító,

a miniszter egyelőre nem engedi meg, hogy a színmagyar Szalontán magyar szekció is legyen a liceumban. S mint beavatott helyről értesülünk, a miniszter, ezt az elutasító választ Ptancu Sándor dr referátuma alapján adta.

Dec.

4

Rosé-koncert

Heyman-Szinkörben

Jegyek Hegedűs Hirlapirodában

Amerikai számok

Érdekes statisztika az Egyesült Államokról

Egy amerikai lap rendkívül érdekes statisztikát készített az Egyesült-Államokról. Az egymasmellé illesztett számok mindennél demonstrálóbban beszélnek és kimutatják, hogy ma ugyiszólván az egész világ vagyonának jelentős része Amerikában van. Az érdekes statisztika egyes adatait itt közöljük:

Az Egyesült-Államok vagyonát hozzávetőleg 400,000,000,000 dollárra becsülik. A világ összes aranykészletének több mint fele ebben az országban van, mely ezzel az egész világ hitelezőjévé lett.

A világ összes automobiljainak 85 százaléka, az összes vasutvonalak 55 százaléka, az összes telegráf és telefondrótok 66 százaléka van az Egyesült-Államok birtokában, holott a világ földterületének csak 6 és fél százaléka az övé.

A világ terményei közül Amerika termeli a vas 55 százalékát, a petroleum 62 százalékát, a szén 43 százalékát, a foszfát 42 százalékát, az ólom 62 százalékát, a cink 64 százalékát, a gyapot 55 százalékát, holott a világ lakosságának csak 7 százaléka felett rendelkezik.

Az Egyesült-Államok lakossága elkölt évente: 2,000,000,000 dollárt baseballra és mozira, 2,190,000,000 dollárt kozmetikára, 1,250,000,000 dollárt cukorkára, 52,000,000 dollárt rágógumira (1), 1,200,000,000 dollárt dohányra.

Tehát csupán ami pudert és festéket az amerikai nők az arckünnének, annak az araból Románia minden lakására évi 150 dollár jutna.

Ami évente alkohorra költenek, az a prohibíció óta kívül esik statisztikai megismerésen, de valószínű, hogy a dunai államok pénzügyeit kitűnően rendezni lehetne vele.

Vadászat kedvelőknek!

5300 kh. kimélt sík terület, evvel összefüggésben betegség miatt egyszeri levadászásra kiadó. Ertekezni lehet Strada Tace Ionescu (Körös-u.) 55.

Heyman szinkör

Ma, szerdán, csütörtökön, pénteken, 4 és 6 órai kezdettel 10, 15, 20 és 25 leles helyarákkal a

Fekete Kalóz

Főszereplő: Dorothy Gisch

Jön:

Jön:

A feledés országútján

MINDNYÁJUNK KÖNYVTÁRA

Uj szinnel gazdagodtak a könyv kereskedések kirakatai, a Mindnyájunk Könyvtára izléses, ujszerű borítéku köteteit ott látni mindenütt. Egy új könyvsorozat megjelenése mindig eseménye volt a magyar irodalomnak, hangsúlyozottan jelentős eseménye különösen ma, amikor a súlyos gazdasági viszonyok oly békítőlag hatnak a könyvkiadásra.

A Mindnyájunk Könyvtára most megjelent első négy kötete már teljességgel mutatja azt a gondos körültekintéssel, nagy megfontolással körülvonalmazott nagyszabásu programot, amelyet kiadója e sorozattal a jövőben folytatni akar. Irodalmi értékű tömegolvasmányokat kíván adni a közönség kezébe, oly műveket, amelyek érdekesítő tartalmukkal mindvégig leköszék az olvasó figyelmét, úgynevezett könnyű olvasmányokat, de amelyek ugyanakkor tiszta irodalmat is nyújtsanak. Regényekből, regényes életrajzokból s egyéb mindenki érdeklő értékes művekből rekrutálódik ez a sorozat. A világirodalom nagyjainak népszerű írásait épp úgy meg tudjuk találni benne, mint új írók szórakoztató és tanulságos műveit.

Egy nálunk először szereplő, de külföldön jól ismert s népszerű spanyol író, Jesus de Aragón műve, Kaland az óceán fenekén, az első kötete a Mindnyájunk Könyvtárának.

Az újabb orosz irodalom kiváló reprezentánsát, Brjusszov-ot mutatja be a másik könyv a Tüzes angyal, mely a középkor beszorakányköreiből kibontakozó, a valásháboru zürzavarában elmerülő Németország misztikus életébe viszi az olvasót.

Chateaubriand Napoleonja — a sorozat harmadik kötete — régi nevezetessége a világirodalomnak. A franciák nagy császára nimbusz nélkül úgy elevenedik meg ebben a műben, ahogy a kortárs közvetlen közelről látta őt.

A nagyvilági élet kiváló rajzolójának, Marcel Prévost-nak, egyik legfinomabb lélekrajzban legmélyebb regényét, az „Őszi alkonyt” (L'automne D'une Femme) nyújtja a sorozat negyedik kötete. Az öregedő asszony tragikus szerelmének költői rajza ez a kiváló regény, amelynek háttérében a háboru előtti Páris előkelő élete vonul el.

A legkényesebb izlést is kielégítő könyvsorozat minden kötete több száz oldalas vaskos könyv s mégis feltűnő olcsó áron kerül forgalomba. Egy-egy kötet a Hegedűs hírlapirodában és minden könyvkereskedésben kapható.

Atmeneti kabát ²⁹⁶⁷
Börkabát Mikádó
Gyermek télikabát
MENDEL
Reg. Ferdinand (Rákóczy)-ut 3

UTALVÁNY

KOVÁCS TESTVÉREK NAGYÁRUHAZÁNAK
PÉNZTÁRA SAS-PASSAGE
ezen utalvány birtokosának

50 Lejt

fizet azonnal, ha a cég ugyanakkori vétellegével 1000 lejni vásárlást igazol

Oradea, 1926 november hó 1-én.

KOVÁCS TESTVÉREK NAGYÁRUHAZA
PÉNZTÁRA

Vásárlás előtt nem tartozik véto igazolni, hogy ezen utalvány birtokosai van

Minden utalványt számozunk, hamisítását büntetőeljáraz üldözzük

Ezen utalvány 1926. december 31-ig érvényes

Mi van a lakástörvénnyel? Óriási izgalom a törvénytervezet körül

A Rador hivatalos jelentése és a fővárosi lapok közleményei alapján az a hír terjedt el Nagyváradon, hogy a minisztertanács véglegesen döntött a lakáskérdésben, — holott — mint az Estilap tegnapi számában hangsúlyozottan leszögeztük, — csupán a lakástörvény-bizottsági tervezetének közléséről volt szó.

Jó lett volna, ha Cudalbu igazságügyi miniszter úr személyesen látta volna azt a hatást, amelyet ez a hír Nagyváradon kiváltott. Már régen hangoztatjuk, hogy a lakásprobléma a legégetőbb és a legfontosabb elintézetlen ügye ennek a generációnak, de az a szenzáció, amely az egyébként nyomban megcáfolt hír nyomán keletkezett, még azokat is meglepte, akik tisztában vannak a lakásügy jelentőségével.

Órák hosszat az egész városban csak az új lakástörvényről beszéltek. Mindenféle képen kommentálták és az a tömeghisztéria, amely legutóbb, november elsején a tömeges felmondásokat kiváltotta a háziurakból, megint hatalmába kerítette az idegeket.

Tudunk esetekről, amikor a házigazda és a lakó, mint ősi és elkeseredett ellenségek, majdnem tettelegesre vetemedtek egymással szemben. Különösen a kisemberek között ütötte fel a fejét ez a vértelen polgárháboru, a melynek számos becsületsértési pör lesz az eredménye.

Még a lapok megjelenése előtt valósággal megostromolta a közönség a háztulajdonosok és bérlők szövetségeit, a

különböző jogvédő irodákat, a redakciókat újabb hírekért. — Ugy látszott, minden más esemény eltöpiül a szájról-szájra járó hírrel szemben, mely szerint a minisztertanács az összes lakásokat felszabadítja, — csak a tisztviselőknek engedélyez három évi meghosszabbítást — és egy évi türelmi idő után a háziurak az összes többi lakókat kitelepelehetik. De a türelmi idő alatt is a békebeli lakbér aranyparitásának több, mint felét kell fizetni.

Érdekes, hogy akadtak házigazdák,

akik egészen józanul azt hangoztatták, hogy a lakbéremelés ilyen mértékével teljesen meg lennének elégedve. Nem is gondolnának többé a felmondásra, mert más államokban sem emelkedett nagyobb arányokban a lakbér. Ismerik a mai kibíratatlan gazdasági helyzet nehézségeit és jól tudják, hogy a lakók mai fizetőképessége mellett ennél magasabb lakbért ugysem kaphatnának.

Viszont voltak lakók

is, kik hajlandók voltak a lapokban említett, felemelt lakbért megfizetni, csak ne molesztálják többé őket, elkerüljék az új lakás keresésének csaknem megoldhatatlan problémáját és az esetleges költözöködés kellemetességeit.

A többség, sajnos, nem úgy fogta fel a dolgot. Sokszor említettük, hogy a lakásprobléma a háztulajdonosok és bérlők között immár csaknem hatalmi kérdéssé, osztályharccá fajult és a legkisebb közeledés sem

mutakozik a megértés felé. Immen magyarázható meg, hogy a cáfolat

még sokkal nagyobb nyugtalanságot keltett, mint maga a hír. A miniszter, — mint ismeretes — kijelentette, hogy ő még maga sincs elhatározva a kérdés megoldása felől. Pedig most már december közeledik és május elsejétől csak néhány hónap választ el bennünket.

Szinte elképzelhetetlen az, hogy még ilyen kérdésben is taktikázzanak. A lakástörvényre vonatkozólag ugyanis csak egyetlen pozitívum van, az, hogy februárig nem is kerül tárgyalásra a parlamentben. A beavatottak azt is tudják,

hogy a háztulajdonosok befolyása a törvényt előkészítő bizottságban erősebb volt, mint a lakóké.

Nem csoda tehát, ha mindenki nyugtalanul várja az új törvény megszavazását. Ma már az a helyzet, hogy nagyon sok embernek, majdnem millióknak egész existenciája az új lakbértörvényről függ. A közvélemény a végtelékig ideges. Akármilyen is lesz a lakbértörvényben, jobb, ha most megtudjuk, mint hónapokkal később, amikor a bizonytalanság és a nyugtalanság még inkább növekedni fog és amikor már a legtöbb olyan lakó sem fog tudni magán segíteni, akiknek most még talán módjukban állana a jövőhöz alkalmazkodni.

Ezüst díszdíjak KÁLMÁNNÁL 2

BAROCCO Charles Vanel, Susy Vernon, Jean Angeló, Nylda Duplessy a főszerepekb. Látható az Apolló-mozgóban

MOZI

— Az Apolló mozgó sorozatos kitűnő filmjei a mozikközönség körében a legszebb elismerést vívták ki. A közönség ezen elismerését honorálandó és azt megerősítendő, most újra egy slágerművet vett műsorra, a „Barocot”, amely mindvégig izgalmas cselekményénél, a legjobb francia művészek szereplésénél fogva feltétlenül a legszebb sikert van hivatva kivívni. A szereplők között olyan nevek szerepelnek, mint Charles Vanel, Susy Vernon, Nylda Duplessy, Jean Angelo.

— Ma utoljára látható a Dorian-filmszínházban a Szent rubin című, a maga nemében páratlanul álló izgalmas circusz-film. A főszerepet az új artista star, Joe Bonomó játssza. A 16 felvonásos film minden izgalma és minden trükkje csak azt igazolja, hogy ehhez hasonló filmet még itt nem mutattak be. Rendés helyárok. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Holnap először látható a „Tigris bosszúja” című kalandor film. Főszerepben Joe Bonomó. Ez a darab, amely a „Szent rubin” meséjét szövi tovább, az impozáns és fordulatos befejezésig, attól függetlenül is teljesen érthető.

A feledés országúján

HÖLGYEIM!

Fülét mintákérkezek

ágyterítők, függönyök, terítők, kerek és szegletes abroszok, csipkék óriási választékban a

Hegedüs Hirlapirodában.

Mechanikai és gépjavitó üzemi

Vállalom gépek precíz javítását

Bedekovich

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 17.

Gramofonok szakszerű javítása

Selejtes harisnyák

hibamentes legfinomabb minőségben minden létező színben érkeztek

Abrahám

Rimanóczy-utca 4.

EL A Balfenekén

AZ AKACVIRAG, Fráter Lóránd, a nótás kapitány nagy sikerrel bemutatott operettje lesz a nagyváradi színház legközelebbi újdonsága. Már tartanak is az Akácvirág próbái s eddig simán ment minden, csak a legutóbbi délelőtt, amikor éppen a második felvonás legfontosabb jelenete tartott, történt egy kis szokatlanul furcsa intermezzo. Aggházy Melindának és Tompa Bélának van itt egy nagy jelenete, egy rendkívül hálás duo, amikor a rendező Gróf Lászlóhoz hírnök jött és pihegve szólt:

— Tompa Bélát egy ádáz hitelezője keresi, aki aligha fog elvonnulni addig, amíg az ügy rendezve nincs.

De Gróf Laci, mint rendező megoldott már nehezebb problémát is, mint egy számla rendezést. Egy pillantással áttekintette a helyzetet. A másik pillanatban már megnyomott egy csengőt. A harmadik pillanatban Tompa úgy eltűnt a földszínéről, illetve a színpadról, mint valami vulkanikus japán sziget. Elyelte a sülyedő. Aggházy felkiáltott:

— Jézus! Mi történt!

A hitelező azonban azt gondolta, hogy mindez szerep csupán. Nem értett semmit, megcsóválta a fejét és busan, reményt és pénzt vesztetten kiballagott a festett vásznak csalfa világából.

HOLLANDIAI KÖRUTJARÓL jött egyenesen Nagyváradra Zahler Magda, a legkedvesebb és legszebb s azonkívül a legkeresettebb magyar ballerina, akinek minden fellépése esemény volt eddig, ahol járt. A budapesti Zeneakadémiában megtartott önálló estélyeiről s a színházakban való fellépéseiről éppen úgy hosszú recenziók számolnak be a magyarországi lapokban, mint ahogy dícsérő és elragadtatott cikkeket írtak már róla Newyork, Cleveland, Pittsburg s az öreg Európában Wien, Róma, Amsterdam és legálább még egy tucat nagy város kritikusa is. Zahler Magda, Zahler Erzszi nagyváradi debütjére érkezett hozzánk azonkívül, hogy programjában szerepelt kolozsvári rokonai meglátogatása is.

Zahler Magda, nagyon érdekes, igazán nem szédítő megjelenésű, raffináltan öltözködő feltűnő táncosnő. Bájos, minden póztól mentes valódi urilány, aki első osztályú utalványt kapott a jó istenkétől, amikor a grációztatást, a szépséget és tehetséget oszogatja. Így nem lehet észre sem venni és nem megbámulni azt a minden hangosság nélküli diadalmat, amelyet egyszerűségében.

Zahler Magda látható volt egyszer-kétszer nagyváradi uricsaadok társaságában a Royalban is, amikor a jazz pattogó ritmusaira táncolt egy pár tangót és charlestont. Ekkor történt, hogy Zahler Magda nagybácsija, dr Darvas Simon, a Keleti Újság szerkesztője ijedséget színlelve így fordult a társasághoz:

— Azt hiszem valami baj van Magdával. Ugy bálnak itt szégyennyel, mint egy gyanúsítottal.

Mindenkinek nyitva maradt a szája.

— Hogy? Hogy?

— Hát nem látjátok, hogy minden lépését figyelik.

És ezzel a zsúfolt kávéházra mutatott, ahol az asztaloknál kivétel nélkül egyszerre megállt a tere-tere. Pedig nem is balet volt, a zene tangót játszott.

HALAISTEN NAGYVÁRADNAK sem kell szégyenkeznie, hogy nem akad egy-két tehetsége. Még senkisémet felejtette el Harasztos Gusztáv Peer Gyntiét, akiről a budapesti Újságban a következőket olvassuk:

Uj Adám az Ember tragédiájában. A Városi Színház ma esti Ember tragédiája előadásának különös varázst adott, hogy abban Adám szerepét a Nemzeti Színház egy fiatal tagja, Harasztos Gusztáv játszotta. A közönség szívesen fogadta az ifjú művészt, akinek alakításában erő, melegség és értelem nyilvánult meg. Szép szavai módja, nagyszerű játéka többször lelkes tapsra készítette a közönséget.

NEM KEVÉSBBÉ örömmünkre szolgál egy fiatal nagyváradi újságíró, Lőrincz Miklós budapesti előrehaladása sem. Lőrincz Miklós az egyik helyi lapnál volt alkalmazásban, riportokat írt és törvénytudósítást. Aztán egyszerre csak kicsöppent az állásából. Lőrincz Miklós nem ijedős gyerek és egy krajcár nélkül, az utiköltséggel a zsebében felutazott Budapestre. Az Andrássy-uti színház szombaton mutatta be Lőrincz Miklós második kis darabját. Hetet harangoznak a címe, szerzője hangulatképnek nevezi és a kritika őszinte dicsérettel emlékezik meg róla.

Lőrincz Miklósnak különben egy elfogadott háromfelvonásos is van, amely rövidesen szintén színrekerül.

Táncolók figyelmébe!

Legjobb tánclemez a »His Masters's Voice« a híres Savoy orchester és Paul Whiteman felvételei.

Ára: 220.— Lei.

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Gyermekköcsik

ernyők, gummitások, szakszerű javítások 2368 Szöke Miklós gyermekköcsi üzemiében Piața Unirii 16., Saguna (Kapucinus)-utca sarok.

Színház

Heti műsor

Kedd este a Heyman szinkörben: Muzsikus Ferkó. Sorozat sz. 20. Bérletszünetben. Mérsékelt helyárok.

Szerda este 8 órakor: Liliom. Egy csirkefogó élete és halála. (A Moimár ciklus első előadása.) Bevezető előadást tart Kormos Ferenc. Bérletszünetben. Sorozat szám 21.

Szerda este fél 9-kor a Heyman szinkörben: Figaró házassága a bécsi Volksoper első előadása. Bérletszünetben. Sorozat sz. 22 Csütörtök este fél 9-kor a Heyman szinkörben: Szóktetés a Serályból, a bécsi Volksoper má sodik előadása. Bérletszünet. Sorozat szám 23.

Péntek este fél 9-kor a Heyman szinkörben: Don Juan, a bécsi Volksoper bucsu vendégjátéka. Bérletszünetben. Sorozat sz. 24.

Szombat délután fél 4 órakor: Csuda Mihály szerencséje, operett mérsékelt helyárral. Sorozat szám 25.

Szombat este 8 órakor: Liliom. Bevezető előadást tart: Kormos Ferenc, C bérlet. Sorozat sz. 26.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Liliom. Egy csirkefogó élete és halála. Munkás előadás. Sorozat szám 27.

Vasárnap délután fél 3-kor: Csókos asszony operett, új szereplőkkel. Mérsékelt helyárral. Sorozat szám 28.

Vasárnap délután fél 6-kor: Délibáb, vígjáték újdonság ötöd-ször. Zahler Erzszi felléptével.

Vasárnap este fél 9-kor: Darázsfiú, vígjáték újdonság. Bemutató előadás Parlagi Ilonka felléptével. Sorozat szám 30.

— A bécsi opera együttes vendégszereplése. A szombaton megindult jegyvásárlás méreteiből következtetve, megérdemelt nagy érdeklődés előzi meg a bécsi Volksoper művészi együttesének a heti váradi vendégszereplését. A bécsi énekművészek valóságos diadalutban járnak meg Erdély városait, legutóbb Kolozsvárt és Arad közönségének nyújtottak felejthetetlen művészi élvezetet. A vendégszereplésre kitűzött három Mozart opera zenekari próbái már megindultak és ma már a teljes művészi együttes megérkezik. — Szerdán lesz a társaság bemutatkozása a Figaró házassága című operában, ezt követi csütörtökön a Szóktetés a Serályból és pénteken bucsuelőadásul Mozart leg hatalmasabb dalműve a Don Juan kerül színre. Mindhárom operai előadás a Heyman szinkörben tartatik meg és az igazgatóság a zavarok elkerülése végett mind egyik előadásra más-más színű belépti jegyeket bocsájtott ki. Így a Figaró házasságánál (Sorozat szám 22.) sötét rózsaszín. A Szóktetés a Serályból előadásánál (Sorozat szám 23.) citromsárga színű — a Don Juannál pedig (Sorozat szám 24.) narancssárga színű jegyek érvényesek. Mint-hogy igen sokan mind a három előadásra megváltották a jegyeket az igazgatóság már előre is fölkéri a t. közönséget, hogy az egyes előadásokra az azon estére illetékes jegyet hozza magával.

! Tegye próbára szerencséjét !

Házorsjegy darabja 100 lei

Sorsolás Szilveszterkor dec. 31-én

Éltesd lecszebb helyén a Strada Regina Maria 111. számú ház lesz kisorsolva. — Megtekinthető fényképen a Hegedüs Hirlapiroda kirakafában. Jegyek ugyanott kaphatók.

Kilencen - egy ellen

Nyilatkozik a parlament zsidó képviselője Mayer Ebner, a 70.000 idegenről, az erdélyi zsidókról és a trónbeszédéről

— Az Estilap bukaresti munkatársától —

Mayer-Ebner bukovinai zsidó-képviselő állt a héten a politikai érdeklődés középpontjában. Ott ül a magyar képviselőkkel egy padosorban ez a borotvált arcú, lobogó fehér haja zsidó képviselő. A külseje után inkább egy amerikai bankárnak nézné az ember, mint a román parlament egyetlen zsidó nemzetiségű képviselőjének. Azonban csupán addig — míg beszélni nem kezd. Akár románul, vagy németül beszél, minden szaván megérzik a bukovinai zsidók kissé éneklős dialektusa. A Calea Victoria egyik főleg kereskedőktől látogatott kávéházában találkoztam vele.

— Mi a véleménye képviselő úrnak a trónbeszéd kisebbségekre vonatkozó passzusáról?

Mielőtt beszélni kezdene, örömléz. Megfigyeltem: minden bukovinainak meg van ez a szokása.

— A trónbeszédben arról volt szó, hogy a kormány igyekeznék fog a kisebbségek lelki békéjét helyreállítani. — Már pedig ez nagyon nehéz dolog lesz, ami a zsidó kisebbséget illeti. A kormányhoz, Averescu generális saját kijelentése szerint, igen közel állnak a cuzisták. Ha a kormány a cuzisták kivánságát teljesíti, akkor a mi „lelki békénk“ nem igen lesz helyreállítható. Ha a kormány meg komolyan gondol arra, hogy a zsidóság meglegedett legyen, úgy szemben találja magát a cuzistákkal. Szinte sajnálom a kormányt, hogy miattunk ilyen nehéz dilemmába keveredett.

— Bizonyos azonban, az, hogy ránk nézve nagyon megnyugtató az, hogy a király saját ajkából hallottuk a trónbeszéd e nagyjelentőségű kijelentését. A király igazi megértéssel látja a zsidók helyzetét. És idéznem kell a királyné szavait, aki két évvel ezelőtt egy nyilvános ünnepély alkalmával jelentette ki a királyról, hogy ő a legkevésbé antiszemita egész Romániában.

— Mit szól ahhoz képviselő úr, hogy Szatmár és Máramaros vidékéről 70.000 „idegent“ akar a kormány átteni a határon?

— Ezt teljesen lehetetlennek tartom. Goga ezt a kijelentést a kamarában tette egy cuzista képviselő interpellációjára. Habár Goga hangsúlyozottan állandóan idegenekről beszélt, azonban mindenki tudta azt, hogy a zsidókról van szó. A békeszerződés értelmében, akár van az illetőknek állampolgársági okmányuk, akár nincs, joguk van ez országban maradni. Legfeljebb arról van

szó, hogy az illetők nem szereztek be kellő időben a hiányzó okmányukat. De emiatt kikergetni őket nem lehet.

— Mi a véleménye képviselő úrnak az erdélyi zsidókról?

— Ők is nehéz helyzetben vannak. Idáig magyarok voltak, egyik napról a másikra nem tudnak románokká válni. Csak egy út van a számukra — legyenek zsidók.

Kezet fog velem. A hóna alá

veszi a megtömött aktatáskáját és fürgén keresztül löki magát a kávéház előtt ácsorgók tömegén. Már mindenki ismeri Bukarestben, amerre elmegy, összesugnak az emberek:

— Itt megy a zsidó képviselő.

Nehéz dolga lesz Meyer-Ebnernek... A cuzisták kilencen vannak a kamarában...

„Adjon száz lejt akkor mefiet...!”

A biharpüspökii vasuti portás üzelmei

A biharpüspökii határállomáson köztudomás szerint rendkívül nagy a forgalom. Utasok jönnek, utasok mennek. Képzeltető tehát, hogy az ellenőrzésre milyen nagy gondot kell fordítani. A rend kívánja ezt, de az államérdek is, hiszen az állam szempontjából szemközömbös, hogy az utasok megváltják-e a vasuti jegyet, vagy sem. Nos ezt a jegyellenőrzést Biharpüspökiben egy Jovanica Péter nevű portás látja el s hogy milyen lelkiismeretesen, azt majd az alábbiak fogják megvilágítani.

Jovanica Péternek, aki már 1920 óta áll a biharpüspökii pályaudvar szolgálatában, az volna a feladata, hogy a vámolás után megkérdezze a kifelé igyekvő utasoktól, hogy van-e jegyük. Ha van, jó, ha pedig nincs, hát oda kell őket utasítani a jegypénztárhoz, hogy váltsák meg a jegyet. Esetleg szivességből is megteszi ezt helyettük, amire persze, — tekintve, hogy az utasok nem igen tudják mennyibe kerül a jegy, — nem szokott ráfizetni. A dolog megértéséhez tudnunk kell, hogy a Magyarországról jövő utasok legtöbbször csupán Biharkezesig szól a jegye és ezért Biharpüspökiben úgynevezett határjegyet kell váltania — utólag. Ha sonló jegyre van szükségük azoknak is, akik Biharpüspökiben ülnek fel a vonatra — Biharkezes felé. A jegyet csak meg kell váltani: már nincs is rá többé szükség...

Már az itt elmondottakból is kitűnik, hogy a jegyellenőrzés Biharpüspökiben nagyon könnyen visszaélésekre adhat alkalmat. Jovanica Péter portás lelkiismeretlenségén mulik tehát az, hogy az utasok megváltották-e a jegyüket, vagy sem, illetve, hogy az államot nem érte-e valami kár. A portás ellen — úgy halljuk — már igen sok panaszt emeltek. Nemrégiben vizsgálatot is tartottak ellene, a derék ember állása azonban mindmostanáig sziklaszilárd maradt. Hogy miért, azt senki sem tudja...

A napokban aztán Marian Teodor határrendőrségi komiszáriusnak sikerült tettenérni Jovanica Pétert. Az esetről egy, a határrendőrség által fölvetett és 9707. sz. alatt iktatott jegyzőkönyv tanuskodik. Ez történt:

Amsel Bernát füzegyarmati kereskedő Magyarországról jött Romániába. Biharpüspökiben, mi-

után a holmiját elvámolták, figyelmzettette a hordár, hogy határjegyet kell váltania.

— Mennyi az? — kérdezte a kereskedő.

— Kétszáznegyven lejt — felelte a hordár — de ha ad száz lejt a portásnak, anélkül is kimehet.

Amsel Bernát erre odament a portáshoz és adott neki száz lejt. A portás kinyitotta az ajtót és kivengette az utast a teremből...

Abban a pillanatban odalépett Amselhez Marian komiszárius, aki az egész esetnek tanuja volt.

— Szabad egy szóra — fordult a megijedt emberhez — a rendőrségtől vagyok.

A portás azonban észrevette a rendőrtiszt közeledtét és — még mielőtt az felelősségre vonhatta volna — gyorsan visszacsuszta a száz lejt Amsel zsebébe. Ez azonban nem csinált titkot a dolgából. Elmondta az esetet úgy, amint történt és vallomását Marian komiszárius nyomban jegyzőkönyvbe foglalta. Ugyancsak jegyzőkönyvbe mondta vallomását Vlad Miron hordár is, aki beismerete, hogy összejátszott a lelkiismeretlen portással...

Értesülésünk szerint a határrendőrség az esetről jelentést tett úgy a nagyváradi ügyészségnek, mint Munteanu Viktor biharpüspökii állomásfőnöknek is, hogy a „hivatalos“ hatalmával visszaélő portás további üzelmeinek végét vessék.

Heyman szinkör

Kedd 4 és 6 órai kezdettel a Fekete kalóz.

Szerda 4 és 6 órai kezdettel a Fekete kalóz.

— A Fekete Kalóz. Az amerikai ötletesség még egy filmen sem mutatkozott meg oly irappánsul, mint ahogy azt tapasztalni fogjuk a ma színre kerülő Fekete Kalóz című filmben, melynek főszerepét a nagyon is népszerű Dorothy Gisch játsza. A mai előadásokon fogjuk először látni a Heyman Híradót, amelyben a világ legaktuálisabb eseményeit szemléltetjük. A mai előadások kezdte 4 és 6 órakor. Jön: A Feledés országútján.

Angol falu épült Bulgáriában

Szófiából jelentik:

Ma avatta fel a király az első falut, amely menekült bulgárok részére épült angol alapítványból. A falut — az alapítványi egyesület elnökéről — Athol hercegről nevezték el. Az új faluban 100 családot helyeztek el.

Jubilál a zsidó tiuárvaház

A világot pusztító haborus förgetegben egyre nagyobb lett az árvák és özvegyek száma. A harc-térre induló minden menetszázad tömegestől hagyta itthon a kenyer és ruházat nélkül azokat, akiket a legjobban szeretett: feleséget, a gyereket. És ebből a tömegeből minden ütközet, vagy csata után az özvegyek és árvák tégész sokaságának jalkiáltása hallatszott, fedél, kenyér, ruha után. Ebben a nagy zürzavarban 1916 év nyarán a nagyváradi izr. hitközség érdekes vezetősége felismerte a helyzet igen komoly voltát és feltornyosuló akadályokon keresztül is megteremtette a zsidó tiuárvaházat, hogy ezzel is tompítsa a nagy jalkiáltást.

A zivatar elmúlt, az árvaház kinevelte az árvák egész tömegét, kenyeret, megélhetést biztosítván neki. Idővel több és több árva kopogtatott az árvaház kopott zöld kapuján kenyérért, ruháért, meleg szobáért. Az árvaház vezetősége nem tért ki a súlyos feladat elől, hanem megélesztett erővel egyre jobban tágitotta a fehérre meszelt szűk falakat, úgy, hogy 1916. évben megkezdett 6 árvára berendezett árvaházban kibővítés után már 26 árva zsidó tiu nevelkedik az életnek.

Hogy 10 év alatt mit végzett az izr. hitközség tiuárvaháza, arról folyó hó 30-án este fél 6 órakor megtartandó jubiláris chanuka-ünnepélyen fog az árvaház érdekes vezetősége beszámoló tartani, az árvaház Pável-utca 28. sz. a. helyiségében, amely jubiláris ünnepségre az izr. hitközség tagjait, a tiuárvaház tagjait és az árvaház jöltevőit és minden érdeklődőit ezuton hívja meg a zsidó tiu árvaház vezérő bizottsága.

NAGY VALASZTEK

Egy házaló mindenféle portékát kínál Brumzalának.

— Ugyan, hagyjon — mondja — ne zavarjon, nekem tele van a fejem.

A házaló bizalmasan sugja:

— Akkor vegyen tőlem egy sűrűfűt.

NAIV

— Anna, nézze meg, hogy nem esett-e a barométer?

— Nem kisasszony, még a falon lóg.

**Mikulási
csokoládé-vásár
Aszodi-nál
megkezdődött. Jas-palota
Mikulások 5 leltől kezdve**

Dec.
4

Rosé-koncert
Heyman-Szinkörben
Jegyek Hegedüs Hirlapirodában

ENYHÍTŐ KÖRÜLMÉNY

— Nem tud a védelmére más enyhítő körülményt felhozni?

— De igen. Az ingek, amelyeket elraboltam, két számmal szűkebbek voltak, mint amilyenre szükségem van.

A feledés országán

Tüzlifa és kőszén

szükség étét a legutányosabban beszerezheti

„SYLVANIA”

üzi és szén-cseppel
Horia (Báthory) utca 26.
Telefon: 708. 2921

Arany ajándéktárgyak KÁLMÁNNAL !!

* Az orth. izr. fiúarvaház szervező bizottsága kéri a f. hó 16-án meghívott hölgyeket és urakat, méltóztassanak a folyó hó 23-án délután 4 órakor megtartandó folytatódó gyűlésre az orth. izr. htk. tanácstermében megjelenni. Orth. izr. arvaház vezetősége.

* Ha szépet, érdekesítőt akar látni, ha izgalmas drámát akar végigélni, ha Charles Vaner, Susy Vernon, Nylda Duplessy, Jean Angelo művészetében akar gyönyörködni, nézze meg Baroccot az Apolló mozgóban.

Mi ujság?

24 óra váradi árfolyamai

(A Banca Marmorosch Blanc & Co. S. A. közlése)

	Hétfő (XI 22)				Ma	
	280-as nyit. után		280-as zár. után		nyit. előtt	
	Áru	Pénz	Áru	Pénz	Áru	Pénz
Magyar korona	385	388	388	392	392	395
Dollár	184 ^{1/2}	183 ^{1/2}	183 ^{1/2}	182 ^{1/2}	182 ^{1/2}	181 ^{1/2}
Cseh korona	546	544	544	542	542	540
Svájci frank	3575	3560	3560	3550	3550	3540
Osztrák shilling	2670	2610	2610	2590	26	2590
Francia frank	670	660	660	650	655	650
Angol font	898	894	894	890	892	888
Olasz líra	765	755	755	750	755	745

Strogoff Mihály utazása

* A király állapota. Bukarestből jelentik: Jól informált udvari körökből származó hírek szerint a király állapota kielégítő. A tegnapi napot az uralkodó Erzsébet görög anyakirályné társaságában töltötte. Szó volt arról, hogy egy francia sebész érkezik a fővárosba, de tekintettel arra, hogy műtéti beavatkozásra nincsen szükség, a francia sebész bukaresti utját elhalasztották.

* Bertram Brunnó előadása. A Kath. Népszövetség nov. 28-án, vasárnap délután 5 órakor ünnepélyt rendez a Kath. Körben. — Az ünnepély központja Bertram Brunnó premontrei főgimnáziumi tanár, a jeles matematikus és csillagász előadása lesz, aki amerikai utjában szerzett tapasztalatairól fog beszélni. — Zenezám, szavalat egészíti ki az értékes előadást. Nincs belépő díj, de a Népszövetség szükségleteinek fedezésére önkéntes adományokat szívesen vesz a vezetőség.

* A fascista Olaszország. Rómából jelentik: Benedetti, volt liberális és Salvatori, volt kommunista képviselőt öt évi kényszertartózkodásra ítélték. A tegnapi napon különben újból letartóztattak négy embert, azért, mert fascista-ellenes meggyőződésüknek kifejezést adtak.

* A Bura-család gyásza. A Bura-családnak súlyos gyásza van. Bura Olga, Bogdán Sándorné 26 éves korában tragikus módon elhunyt. A fiatalasszony pár nap előtt egy kis csontot nyelt le és vakbélgyulladás tünetei között megbetegedett, beszéllítették a kórházba, ahol dr Pop főorvos megállapította, hogy a lenyelt csont átírta a beleket. A szerencsétlen asszonykán már operáció sem segíthetett, az este meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Bölcsöde-utca 11. szám alatti gyászházból.

* A Kovács Testvérek egészen új rendszerű utalványai, melyek 50 és 100 lei engedményre jogosítanak, máris nagy népszerűségnek örvendenek, s igen sokan vannak, akik ezeknek az utalványoknak a kedvéért vásárolják az ujságokat is. Az Estilap szerkesztőségében ma megjelent több olvasónk, akik elmondották, hogy próbára tették a céget és meggyőződtek, hogy az utalványok formájában nyújtott árendemény valóban tényleges engedmény, nem pedig üres üzleti fogás. Kérték, hogy ezt hozzuk nyilvánosságra. A kérésnek annál szívesebben teszünk eleget, mert ennek valóságáról magunk is meggyőződünk.

* Beteg az ex-császár. Doornból jelentik, hogy II. Vilmos ex-császár influenzában komolyan megbetegedett.

* Életfogytiglani börtönre ítélték egy spanyol őrnagyot. Madridból jelentik: A legfelsőbb hadbíróság Lacumberri őrnagyot, kapcsolatban a szeptemberi pampelónai felkeléssel, fázadásért életfogytiglani börtönre ítélte.

* Régi német képes hetilapok olcsó árban kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában.

* Holnap kezdi tárgyalni az állandó választmány a város költségvetését. Az üzemek költségvetésének letárgyalása után, az állandó választmány honap délelőtti ülésén kezdi meg letárgyalni a város költségvetését. Először a bevételi tételekre kerül rá a sor, amely a pénzügyi osztály jelentése szerint 51 millió lejt tesz ki.

* Ötvenezer lejcs lopás Nagyváradon. Ziszovits Jenő ismert váradi nagykereskedő ma följelentést tett az államrendőrségen, hogy Pável-utca 16. szám alatti lakásáról 40-50 ezer lej értékű ruhanevel és ékszer tűnt el. A titokzatos lopás ügyében a rendőrség nyomban bevezette a vizsgálatot és erős a gyanu, hogy azt Ziszovits egyik alkalmazottja követte el.

* Virágozik a szilvafa — érik a földi-eper. Szombathelyről jelentik: A mostani rendkívüli időjárás jele, hogy Szombathely egyik utcájában virágzásnak indult a szilvafa, Borostyánkő határában pedig, ahol csaknem két hétig hó borította a talajt, érett földi-epret találtak.

* Csődöt kértek az Au Printemps-cég ellen. Ismeretes, hogy az Erdélyben is több fiókkal működő bukaresti Au Printemps (volt Missir) fizetési zavarokkal küzd. A cég státusa aktív, csupán moratóriumot kért hitelezőitől. Bukaresti jelentés szerint az Au Printemps-cég ellen a B. Wassermann és Társa bukaresti vállalat az illovi törvényszéken megkérte a csődöt.

* Helyezzék vissza az autóstandot. A nagyváradi autóbusz-tulajdonosok ma délelőtt beadvánnyal fordultak a városhoz, amelyben azt a kérelmet terjesztették elő, hogy a Rimanóczy-utcai autóstandot, amely csak a forgalmat akadályozza, helyezzék vissza régi helyére a színház mellé. A kérelmet a rendőrség is méltányosnak találja és így igen valószínű, hogy ahhoz az állandó választmány is hozzá fog járulni.

* UTÁZIK külföldre? Vizumot vegyen a Hegedüs Hirlapirodában.

DREHER-HAGGENMACHER
BAK SÖRE
KÉRJÜK MINDENÜTTI

Utlevélre
vizumot
leggyorsabban
elintézz
a
HEGEDÜS
HIRLAPIRODA
Telefon:
458.

ELADO!
1 és 2 éves gyökeres
szőlőültvények,
sima és gyökeres, amerikai
vadgyökerek, több fajban gyümölcsfák, akác és gledichia
csemeték. Építéshez való fa-
lazó kő. Árjegyzéket küld:
Molnár Mihály
Abau, számló 3125 Magyarország

Holnap temetik dr Zigre Aurélt

Az Ügyvédi Kamara épületében, jobbra az első ajtón méhéz, ezüsttel szegélyezett drapéria. Itt lakott dr Zigre Aurél, akiről csak halálában lehet elmondani minden jót, mert életében nem adott rá egyetlen alkalmat, hogy dicsérhessék: nem akart dr Zigre Aurél sohasem közszerepelni.

Kandeláberek sorfala között, magas ravatalán fekszik örök pihenőjét megkezdve dr Zigre Aurél. Az arcán fátyol, a fátyol alatt a fej. Az élesen kirajzolódott orr, s a behunyt szemek, melyek egy éjszakával előbb a bémer-téri estében még ismerősök után kutattak. Az álla felkötve, a szomorú, lélekrenehezülő kép nem csal, dr Zigre Aurél halott. A gyászhuszár visszaereszti az arcraboruló túllt, amelyet ma még sokszor lesz alkalma felémelnie, mert a család távolabb lakó tagjai kívánságára

a temetés holnap, szerdán délután 2 óraker lesz.

A ravatalon néhány száz öszirózsa, néhány szegű, csüggedten és lehajtott fejjel, mint mindenki, aki a szobába lép.

Dr Zigre Aurél halottas ágyát már tegnap sokan felkeresték. Ott volt Mosoiu tábornok, Catana volt rendőrprefektus, az egész ügyvédi kar, szinte kivétel nélkül az összes kollegák. A teljes bírói testület is megjelent, hogy kondoleáljon a gyászoló családnak, valamint dr Buculo Corioiánné, dr Fried János, Stoll Béla és még igen sokan.

A család gyászjelentésében a következő nevek szerepelnek: dr Illéné Zigre Mária, Kocsisné Zigre Ilona, dr Zigre Miklós testvérei, dr Popescu György, dr Ille Andor, Kocsis Béla sógorai, dr Zigre Miklósné szül. Plopu Lucia sógornője, Popescu Miklós, dr Aurél C. Popescu, Livia Poenaru Bordea, dr Ille A. Andor, Mariti Ille, Cornelia Ille, Mandics Ilona, Kocsis Mária, Kocsis Dezső, Kocsis József, Zigre Lucia, Zigre Zoé unokaöccsei és hugai.

Megkérdeztük a család egyik tagját, hogy hagyott-e dr Zigre Aurél hátra végrendeletet vagy valami irást, amelyben utolsó akaratát, gondolata esetleg kívánsága nyilvánulna meg. Azt a feleletet kaptuk, hogy még nem nézte át eddig senki az elhunyt iratait s nincs kizárva, hogy létezik ilyen. Bár dr Zigre Aurél szegény emberként halt meg, nem gyűjtött vagyont s amiről intézkedhetett, legfeljebb érzelmi jellegű lehet.

x Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegedűs Hirlapirodában rendelje! Telefon 458.

Milliárdos veszteségek a párisi börzén

A frank rohamos emelkedésének végzetes következménye

Párisból táviratozzák: A frank váratlan és ellenőrizhetetlen emelkedése éppen olyan pánikot idézett elő, mint annakidején a frank zuhanása, sőt a helyzet most még talán sokkal súlyosabb. A francia pénzügyi körök ugyanis teljesen tisztában vannak azzal, hogy a mostani frankhousse

teljesen mesterséges, semmi-féle gazdasági alapja nincs és már előre félnek attól a hatalmas reakciótól, amely ezt a pénzügyi manővert követni fogja.

Óriási világcégek mennek tönkre és Franciaország büszkségei, az autógyárak a legsúlyosabb válsággal küzdenek. A leépítés teljes erővel megkezdődött, sokkal rohamosabban folyik, mint más országokban. A munkanélküliek száma napról-napra növekszik.

Tegnap valóságos feketenap volt a tőzsdén. Október eleje óta elszenvedett börzevesztések föllümulják az egy milliárd frankot.

Az összes lapok izgató cikkeket közölnek és hangosan követelik a stabilizációt, amely csak egyedül alkalmas arra, hogy Franciaország gazdasági életét a katasztrófákkal fenyegető téli szezonról megmentsék.

A kormány felhatalmazta a Havas-ügynökséget, hogy cáfolja meg a frank stabilizálásáról szóló híreket.

Az egyik legnagyobb párisi autógyár az elmúlt szombaton egyszerre 1800 munkást bocsátott el. Egy másik világgár, amely eddig naponta 200 autót készített, az elmúlt héten összesen két autómobil tudott eladni.

A külföldiek ismét menekülnek. Egy csoport külföldi turista tegnap menekülésszerűen utazott el Párisból.

A rendőrfőnökség tegnap hivatalos kommunikét tett közzé, amelyben előre jelezte a növekedő munkanélküliségre való tekintettel,

lénytelen lesz a külföldi munkások túlnyomó részét az országból kiutasítani. Ez a hír annál nagyobb feltűnést keltett, mert tudvalevőleg a külföldi munkások között nagyon sok magyar ember is van. Késő este ezt a hírt megcáfolták.

Egész napos tanítás az elemi iskolákban

Bukarestből jölelenti tudósítónk: A közegészségügyi miniszter rendeletet adott ki, a mely szerint az elemi iskolák órarendjét a jövőben nem félnapra, délelőttre, vagy délutánra kell megállapítani, hanem egész napra. Kivételt csak indokolt esetben engedélyez a

A frankhousse végzetes következményei szakértők szerint onnan származnak, hogy Franciaországban már hónapokkal ezelőtt mindenki áttért a valutakalkulációra. Senki sem számol frankban, hanem minden egyes gyártmányt azzal a valutával, amelyben külföldiek számára konvenialis volt.

Az autókat rendszertint angol fontban számították. Miután azon-

ban az előállítási költségek, munkabérek mégis frankban való kalkuláción alapultak, most a housse idején a fontokért még sokkal kevesebb frankot kaptak vissza a gyárosok és ebből származtak kihatetlen aranyu veszteségeik.

Legújabb newyorki jelentés szerint az amerikai tőzsdéken a frank emelkedésében szünet állott be és remélik, hogy ez a stabilizáció kezdetét jelenti.

A hálókocsi madonnája

Veszedeles vasúti szélhámosnót fogott le a jugoszláv rendőrség

Belgrádból jelentik A jugoszláv és a magyar rendőrhatalóságok néhány nap óta azokkal a feljelentésekkel vannak elfoglalva, amelyeket a huszonnégyéves Vida Gabriella ellen Zágrábban, Belgrádban és Budapestén tettek. A feltűnően szép leányt, aki ragyogóan elegáns jelenség és nem túl, franciául, angolul, szerbül és magyarul beszél, — jó néhány hónapja detektívek egész serege figyel.

Először kémnek tartották, de a megfigyelésére kiküldött rendőröközögeknek, legnagyobb fáradozásuk ellenére sem sikerült még a legcsekélyebb bűncselekményt sem rábizonyítani. Csak az volt feltűnő, hogy a leány minden 3-4 napban Zágrábról Belgrádba és Belgrádból Budapestre utazott. A fiatal nő, akinek külseje inkább emlékeztetett a róneszansz olasz testőneke egy madonnaképére, mint egy szélhámosnőre, rendszerint a keleti expressz hálókocsijában, vagy elsőosztályában tette meg az utat Belgrádtól Budapestig és vissza, hogy aztán negyvennyolc óra múlva ismét Zágrábban tünjek fel. Kalauszok, ellenőrök, sőt határrendőrök is igen jól ismerték már ezt a nőt.

Nemcsak a gyakori utazások, hanem inkább az a tény, hogy mindig más és más fiatalember társaságában volt, irányította rá a hatóságok figyelmét. Ismételtlen megállapították, hogy Vida Gabriella mindig egyedül szállt fel a vonatra és csak a kupében kötött ismeretséget leendő utitársával. Körülbelül négy héttel ezelőtt két férfi feljelentést tett, hogy egy elegáns nő, akivel a hálókocsiban ismerkedtek meg, valami narkoti-

kus szerrel, amely egy rózsa kelyhében volt elrejtve, elkábította, aztán kifosztotta őket. Természetesen, a gyanu rögtön az elegáns nőutásra irányult, de ez alibit tudott igazolni és azonnal szabadlábra is helyezték; néhány órával később megint a vonaton ült és Belgrád felé utazott.

Tegnapelőtt aztán a zágrábi rendőrségen több feljelentést tettek egy nő ellen, akinek személyleírása pontosan ráillett Vida Gabriellára. Zágrábi és belgrádi gazdag kereskedők elmondották a rendőrségen, hogy a keleti expresszen ismerkedtek meg a nővel. Beszélgetés során elmondotta a nő, hogy elvesztette kézitáskáját és a legnagyobb zavarban van. Kérte ezért lovagias utitársait, kölcsönözzenek neki nagyobb összeget, amit Belgránba való visszaérkezése után nyomban meg fog fizetni. Mindegyik kereskedőnek más nevet és más címet mondott be a leány.

Ezekután a zágrábi rendőrség összeköttetésbe lépett a belgrádi és budapesti hatóságokkal és megtudta, hogy közben a két főváros rendőrségéhez körülbelül, ötven hasonló tartalmu feljelentés érkezett a szélhámosnő ellen. Most aztán elfogatási parancsot bocsátottak ki ellene és egy detektív már a legközelebbi napon lefarióztatta Vida Gabriellát a vonatban. A leány kézitáskájában a belgrádi és budapesti pénzügyi harminc előkelőségének névjegyet és ajánlólevelét találták.

Mialatt a detektív a podgyászat nézegette, azalatt a leány kirohant a kupéből a folyosóra, fejrántotta az ajtót és leugrott a vonatról, amely teljes sebességgel rohant.

A vésztek azonnal megállította a vonatot, — és a leányt, aki súlyos sebekkel önkivületben feküdt a sínok mellett, a szarajevói kórházba szállították.

Az összeg, amit Vida Gabriella utasoktól kicsalt, több millió dinárra rug. Különbben a szép Gabriella egy nasici kocsisnak a lánya.

x Régi német képes hetilapok olcsó árban kaphatók a Hegedűs Hirlapirodában.

VIZUMOKAT

gyorsan és pontosan elintéz a **Hegedűs Hirlapiroda**

TELEFON 458

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Alírást keresőknek 50% engedmény. »Cím a kiadóban« jezésért külön 10 lei fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés melétt álló k.s számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra.

A „Nagyvárad Estilap“ apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

„GONDTALAN élet 27.“ Szerdán reggel levelét átveheti. 745

„EINES Schönes Tag wird vorbei sein“ Vártam értesítést jövőtől. A levelezőlapon írt heven és időben várom. 746

SZOKIMONDÓ lányoknak level van a Hegedüs hírlapjában. 765

HÁZASSÁG

HAZASSÁG céljából megismerkedne vidéki 46 éves özvegy férfi olyan 30-40 éves keresztény, gyermektelen intelligens özvegy urinő vagy leánnyal, ki vidéki háztartás vezetését is vállalja. Leveleket teljes címmel ellátva „Komoly szándék“ jellegére a lap kiadóhivatalába kér. 763

ALKALMAZÁS

VASARI árusítók keresetnek, kik a vidéket is látogatják, kalendáriumok árusítására. Jelentkezni a Hegedüs hírlapjában. 716

DEUTSCHE Frau, oder älteres Fraulein zu Kindern gesucht. Hornyánszky, Rimanóczy-utca 7. 736

SZOBALANYNAK vagy gyermek mellé ajánkozik jobb leány vidékre vagy helyben. Tóth Erzsébet, St. O. Josif (Szőlős) utca 30. szám. 761

MAGYAR nevelőnő tíz évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítvánnyal, állást keres, vidékre is. Címek „Arvány“ jellegére a Hegedüs hírlapjában kér. 758

JOBB családból való utilányt, ki németül beszél 2 gyermek mellé vidékre keresek, családtagnak tekintenék. Bartschné, Szalárd. 757

EGY mindenek szakácsnét, szobaleányt mellé, jó fizetéssel december elsejére felveszek Klein Mórné, Poetul Goga (Baross) utca 11. szám. 754

ANYAGI garanciával bíró volt körjegyző magyar, román, német nyelvtudással, irodai vagy más bizalmi állást keres. Cím a Hegedüs hírlapjában. 752

MINDENESNEK ajánlokozom, Miklosán Ilona, Zsiga Miklós (Lukács György) utca 4. dr Germanál. 749

FŐZNI tudó mindenek azonnalra vagy elsejére felvétetik. Dr Costa Ciorogariu püspök (Uri) utca 11. 748

JOBB főzőnő uriházakhoz ajánlokozom. Decebal (Vitéz) utca 25. Nagynénál. 639

LAKÁS

EGY utcai szoba, konyha kiadó. Moldova (Kálvária) utca 52. 750

BUTOROZOTT hónapos szobák 1 vagy 2 személyre, 1400 leitől központban azonnalra kaphatók. Bővebbet Metropol szálloda portásánál. 524

ÜZLETHELYISÉG a Vitéz Mihály (Nagypiac) téren írgalmas helyen kiadó. Cím Oroszlán gyógytár, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 14. 762

HAROMSZOBÁS, modern, utcai lakás, összes mellékkeliségekkel, előnyös feltételek mellett azonnal átadó. Címek a kiadóba kérek. 766

ADÁS-VÉTEL

GYERMEKKOCSI magas fekvő-ülő jutányosan eladó. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 18. emelet. 756

GOBELIN himzést vállalom. Gyönyörű mintájú gobelin kép eladó. Cím Hegedüs hírlapjában. 640

EBÉDLŐ új állapotban, alkalmi vétel, olcsón eladó. Sternberg-nél, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 14. 2686

KARCSU, középterműre, csaknem új, előkelő szabótól való elegáns uriruha és egy szmokingot helyettesítő öltöny olcsón eladó. Cím a Hegedüs hírlapjában.

MOLNAR Ferenc: Józsi és egyéb kis komédiák című könyvet magas áron megvételre keresem. Cím a Hegedüs hírlapjában. 601

ERDŐS Renée: Nagy sikoly és Sauterra: Biboros című könyveit megvételre keresem. Cím a Hegedüs hírlapjában. 661

Megnyill Butorrakár Új

hol mindennemű butor: u. m.: háó, ebédő, uriszobák és konyhabutorok olcsó árban, kedvező díze és mellett szerelhetők be.

Saját kézzel készítmény! 3174

Atlee Romei 2. szám (Beák Ferenc-utca) Kereskedelmi Csarnokkal szemben.

Die
D a m e

Das große
Deutsche Moden- und
Gesellschaftsblatt

Alle 14 Tage ein Heft!

Zu haben bei

Hegedüs Hirlapiroda

JÓKARBAN levő lányka télikabát eladó. Galamb-utca 11. ajtó 2. 638

MILTON: Elveszett Paradicsom című könyvet megveszem. Cím a Hegedüs hírlapjában. 744

CIPOT legolcsóbban vásárolhatunk Feketenél, Vlahuta (Szent János) utca 3. 713

EGY csukott olajos gummikereke, nagyon szép kocsi eladó. — Klein Móránál, Poetul Goga (Baross) utca 11. 753

FARKAS kutya 7 hónapos szép him eladó. Vas Károlynál, Victoria (Kolozsvári) utca 45. 751

Dr Bauer Bernhard: „A Nő“ című könyvet megveszem. Cím a Hegedüs hírlapjában. 747

ELLÁTÁS

JOBB családnál, két fiatal ember teljes ellátást kaphat. Cím a Hegedüs hírlapjában. 755

OKTATÁS

ZONGORA oktatót keresek 16 éves fiam mellé, ki valamennyit már tud, adnék ebéd kosztot vagy fizetést, németül vagy angolul tudók előnyben. Radványi, Simeon Stefan (Bethlen) utca 19. 759

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leitől kaphatók. Topsál Vilmos, Lázár György-utca 20. (v. Uri-u. 56.)

100.000 lei veszteséggel eladnám ezelőtt 6 hónappal vett és újonnan átalakított gyönyörű magánházamat, mely áll 3 szoba, fürdőszoba, cselédszoba, autogarage, vagy istálló, sertés öl, fedett veranda, parkirozott udvar, gyümölcsialkal. Értekezni lehet: Simeon Stefan (Bethlen) utca 19. 760

27 százalékos jövedelmező ingatlan eladó. 300000 leit kisebb-nagyobb tételekben kihelyezek. Zoltán Károly ügyvéd. 764

KÜLÖNFÉLÉK

MŰVIRAGOKAT szépen készítek. Vlahuta (Szent János) utca 21. Molnár Károlyné. 718

MINDENFÉLE színes kézimunkák készítését, kelim, gobelin olcsón vállalom. Cím Hegedüs hírlapjában. 678

Uj termésű
IOSZ, ANGOI, KINA
teáim
megérkeztek
Aszodi
Saspalota 2758-2

Lábtörölők (cocus)

nagy választékban kaphatók
Stern S. Endre
festék és keféaru üzletében, Strada N. Iorga Zöldfa-utca) 10. 2406

A legnagyobb francia elbeszélő, a nagy francia forradalomnak leghatásosabb regényírója

IFJ.

DUMAS

akinek érdekesítő, a korabeli francia szerelmi, erkölcsi és politikai életbe mélyen bevilágító regényeit a világ minden nyelvén olvassák

A Hegedüs Könyvtáról a következő regényei olvashatók.

- A korinthusi leány .. 2461
- Nero császár regénye .. 2699
- A varázsló .. 2848
- Madame Dubarry bukása .. 2948
- A Bastille lerombolása .. 3009
- A nagy francia forradalom első kirobbanása .. 2994
- Charay grófné .. 2597
- Király a verpadon .. 3008
- A vérnász .. 3020
- Margot királyné szerelme .. 3215
- A monsoreau hölgy .. 3216
- A király és bolondja .. 3217
- Páris mohikánjai .. 3263
- A végzet utjai .. 3265
- Salvator .. 3265
- A negyvenötök .. 3265
- A monsoreau hölgy bosszúja .. 3280
- Roland, a kutya .. 3281
- A dráma vége .. 3281

Sok pénzt megtakarít, ha fűszer- és csemege-árut

Andru-cégnél

vásárolja be I. C. Brătianu (Szaniszló) utca 1. 2919-2

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.